

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“
Козарска Дубица
за период 01.01-31.12.2019. године**

Број: РВ044-20

Бања Лука, 19.06.2020. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	4
	Извјештај о ревизији усклађености.....	4
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	6
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	7
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	8
	1. Увод.....	8
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	8
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	8
	4. Набавке.....	10
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана	11
	6. Финансијски извјештаји.....	11
	6.1. Биланс успјеха	12
	6.1.1. Приходи.....	12
	6.1.2. Расходи	13
	6.1.3. Финансијски резултат.....	16
	6.2. Биланс стања.....	16
	6.2.1. Актива	16
	6.2.2. Пасива.....	18
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	21
	6.3. Биланс токова готовине	21
	6.4. Временска неограниченост пословања	22
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	22
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје	22

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају, Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду, Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине и Извјештај о промјенама на капиталу са стањем на дан 31. децембар 2019. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 – 2810. Наша одговорност за провођење ревизије је даље описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 – Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године није организован и извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер извјештај о попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза и исти није благовремено достављен надлежном органу, односно најкасније мјесец дана прије истека рока за припрему и презентацију годишњег финансијског извјештаја.

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:

Подцијењени су остали нематеријални трошкови за износ од 407.768 КМ и губитак ранијих година изнад капитала за износ од 8.297 КМ, а прецијењени су трошкови бруто осталих личних расхода за износ од 306.651 КМ, трошкови пореза за износ од 34.072 КМ и трошкови доприноса за износ од 75.342 КМ, јер бруто трошкови накнада по основу уговора о дјелу у износу од 407.768 КМ нису класификовани у складу са чланом 43. став (1) и (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, а износ од 8.297 КМ који се односи на трошкове

накнада по основу уговора о дјелу за децембар 2018. године није исказан у складу са параграфом 27. MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Као што је наведено под тачкама 6.2.1.3. и 6.2.2.1. извјештаја:

Ревалоризационе резерве и губитак до висине капитала су исказани мање за износ од 41.887 KM, јер пренос губитка текуће године није извршен у складу са чланом 21. и 27. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.3. извјештаја:

Биланс токова готовине не приказује стварне приливе и одливе готовине из пословних активности и активности инвестирања, што није у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Као што је наведено под тачком 6.6. извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје не садрже све потребне информације према захтјевима MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја и осталих Међународних рачуноводствених стандарда, као и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Временска неограниченост пословања

Јавна здравствена установа Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица је објелоданила у Напоменама уз финансијске извјештаје, да ће наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања и поред неповољних показатеља ликвидности јер је њено пословање од јавног и општег интереса за локалну заједницу, па исто представља реалну претпоставку сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2019. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању цјелокупног нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење с резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је

одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија, такође, укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 19.06.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица за 2019. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације приказане у финансијским извјештајима Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица за 2019. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 4. извјештаја:

За набавке планиране директним споразумом закључени су уговори у вриједности од 50.349 КМ без провођења поступака јавних набавки, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама.

Као што је наведено под тачком 6.2.1.2. извјештаја:

У 2018. години дата је позајмица у новцу правном лицу, што формално правно није у надлежности Дома здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица. Износ дате позајмице исказан је у финансијским извјештајима за 2019. годину на позицији датих аванса за залихе.

Као што је наведено под тачком 6.2.2.1. извјештаја:

За извршене корекције грешке из претходног периода, нису извршене корекције упоредних података презентованих у Билансу стања на дан 31.12.2019. године (претходна година) на начин како је дефинисано захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке.

Као што је наведено под тачком 6.1.2. извјештаја:

Примијењени коефицијенти за обрачун плата код појединих запослених нису усклађени са чланом 11. став (2) и 15. Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске.

Уговори о дјелу закључивани су за пружање услуга које су у оквиру дјелатности Дома здравља и за које су систематизована радна мјеста, што није у складу са чланом 205. Закона о раду.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је, такође, одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица.

Бања Лука, 19.06.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) евидентирање расхода, губитка изнад висине капитала, губитка до висине капитала, ревалоризационих резерви и ванбилансне активе и пасиве врши у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, а трошкови новчаних помоћи запосленима и осталих личних примања евидентирају на обрачунској основи у складу са чланом 33. став (6) наведеног правилника;
- 3) преправка упоредних података приликом исправке материјално значајне грешке у финансијским извјештајима врши у складу са захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке;
- 4) Биланс новчаних токова сачињава у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 5) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у складу са захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору Јавне здравствене установе Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица да обезбиједи да се:

- 1) донесу или ускладе интерна акта сходно одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и у складу са другом важећом законском и подзаконском регулативом;
- 2) набавке проводе у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама;
- 3) на јубиларне награде обрачунавају порез на доходак и доприноси у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима и коефицијенти за обрачун плата ускладе са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;
- 4) уговори о дјелу закључују у складу са чланом 205. Закона о раду.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о здравственом осигурању,
- Закон о систему јавних служби,
- Закон о здравственој заштити,
- Закон о раду,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак,
- Посебни колективни уговор за запослене у области здравства у Републици Српској,
- Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2019. години,
- Правилник о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста,
- Правилник о раду,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Јавна здравствена установа Дом здравља „Козма и Дамјан“ Козарска Дубица (у даљем тексту Дом здравља) основана је Одлуком Скупштине општине Козарска Дубица од 06.04.1994. године. Својство правног лица Дом здравља је стекао уписом у судски регистар код Основног суда у Бањој Луци.

Дјелатност и функционисање Дома здравља су дефинисани одредбама Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“ број: 106/09 и 44/15) и Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/07, 109/12 и 44/16).

Чланом 55. Закона о здравственој заштити и чланом 13. Статута, Дом здравља је категоризован као референтна здравствена установа која проводи примарну здравствену заштиту по моделу породичне медицине.

Дом здравља обезбјеђује и организује породичну медицину, имунизацију и хигијенско - епидемиолошку дјелатност, послове лабораторије (биохемијске, хематолошке и стоматолошке), послове радиолошке дијагностике, снабдијевање лијековима и медицинским средствима, хитну медицинску помоћ и хитни санитетски превоз, превентивну, дјечију и општу стоматологију, физикалну рехабилитацију у заједници, заштиту менталног здравља, амбуланте за специјалистичке консултације из педијатрије и гинекологије и посјете консултаната-специјалиста и кућно лијечење.

Према Закону о систему јавних служби органи управљања и руковођења у Дому здравља су Управни одбор и директор.

Надзор над законитошћу Дома здравља врши Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске.

Средства за финансирање Дома здравља у 2019. години обезбијеђена су путем Фонда здравственог осигурања Републике Српске, буџета оснивача, односно Општине Козарска Дубица, корисника здравствене заштите, донација и других извора.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Дома здравља за период 01.01-31.12.2019. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је провела финансијску ревизију Дома здравља.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Доношењем интерних аката Статута, Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, Правилника о раду, Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама, Правилника о систему интерних контрола и интерних контролних поступака и других аката створене су претпоставке за успостављање система интерних контрола.

Организациона структура Дома здравља уређена је Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста од 28.10.2014. године и измјенама и

допунама од 02.08.2017. године, а систематизована су 53 радна мјеста са 123 извршиоца.

На дан 31.12.2019. године у Дому здравља било је запослено 89 извршилаца на неодређено вријеме.

На основу одредби Закона о здравственој заштити и Правилника о условима за почетак рада здравствене установе („Службени гласник Републике Српске“, број: 53/17, 97/18 и 99/19), Министарство здравља и социјалне заштите Републике Српске је 20.07.2015. године донијело Рјешење којим је утврђено да су у пословним просторијама Дома здравља испуњени услови у погледу кадрова, простора и опреме за обављање примарне здравствене заштите. Акредитација и сертификација Дома здравља је извршена код Агенције за сертификацију, акредитацију и унапређење квалитета здравствене заштите у Републици Српској у складу са чланом 97. став (2) Закона о здравственој заштити.

Због обављања послова од јавног интереса, а сходно одредбама члана 14. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 91/16) и у складу са Упутством о начину и поступку спровођења финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број: 99/17) именовано је одговорно лице. Сачињен је план рада финансијског управљања и контроле и годишњи извјештај за 2019. годину, али није изјава и план успостављања и развоја финансијског управљања и контроле за 2020. годину.

Дом здравља није уредио систем интерних контрола према одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутства о начину и поступку спровођења финансијског управљања и контроле, јер није дефинисао кључне пословне процесе и успоставио књигу пословних процеса (тачка 22. под 3, 4. и 5. упутства), донио акт о управљању ризицима којим се уређују организациони циљеви и задаци, процјена ризика и управљање ризицима (члан 8. став 2. закона), идентификовао и процијенио ризике (није успоставио регистар ризика), те израдио стратегију управљања ризицима (тачка 22. под 6. упутства), извршио анализу постојећих интерних аката и на основу тога донио нова правила и процедуре имајући у виду да је у протеклом периоду, дошло до значајних измјена у законској и подзаконској регулативи из различитих области.

Дом здравља нема дефинисану процедуру о наплати средстава од извршених услуга корисницима здравствене заштите (партиципација и други видови услуга). Такође, Дом здравља није донио интерни акт којим би се дефинисало коришћење службених возила и није утврдио норматив просјечне потрошње горива за службена возила, као и акт који би дефинисао кориснике права на трошкове репрезентације, висину износа трошкова репрезентације и начин правдања насталих трошкова, што није у складу са чланом 7. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске „Службени гласник Републике Српске“, број 94/15). Постојећим Правилником о интерним контролама и интерним контролним поступцима нису дефинисани контролни поступци за контролу трошкова телефона, репрезентације, горива и осталих трошкова.

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године у Дому здравља није организован и извршен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број: 45/16-у даљем тексту: Правилник), јер:

- пописне листе по извршеном попису нису прије преузимања података из књиговодства овјерене од стране овлашћеног лица, што није у складу са чланом 17. став (8) Правилника,
- за предсједника Централне пописне комисије именован је књиговођа, што није у складу са чланом 14. Правилника,
- нису сачињене пописне листе које садрже стање по попису, књиговодствено стање и разлике између истих, што није у складу са чланом 18. Правилника,
- извјештај о попису сачинила је Централна пописна комисија у коме нису наведени подаци о стручној и професионалној квалификацији, као и радном ангажману лица ангажованих на попису, упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза и преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања и исти није благовремено достављен надлежном органу, односно најкасније мјесец дана прије дана истицања рока за припрему и презентацију годишњег финансијског извјештаја, што није у складу са чланом 20. Правилника.

Успостављени систем интерних контрола у Дому здравља није функционисао на начин да је у потпуности обезбиједио истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и прописима, што је осим у овој тачки наведено у тачкама 4., 5., 6.1., 6.2., 6.3. и 6.6. извјештаја.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **донесу или ускладе интерна акта сходно одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и у складу са другом важећом законском и подзаконском регулативом;**
- **попис имовине и обавеза врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.**

4. Набавке

Управни одбор Дома здравља донио је Одлуку о давању сагласности на План набавки за 2019. годину 18.12.2018. године, којим су планиране јавне набавке у укупној вриједности од 320.874 КМ без ПДВ-а. Истим су обухваћене и набавке лијекова, лабораторијског, санитетског и осталог потрошног медицинског материјала за које процедуре набавки проводи Фонд здравственог осигурања (55.480 КМ).

Набавке које према наведеном плану проводи Дом здравља (укупно 20 поступака) планиране су у износу од 265.394 КМ (робе 209.600 КМ, услуге 51.794 КМ и радови 4.000 КМ). Путем конкурентског захтјева за достављање понуда планиране су три набавке укупне вриједности 168.500 КМ (набавке горива 31.000 КМ, медицинског УЗВ апарата 40.000 КМ и комби возила 97.500 КМ), а остале набавке планиране су путем директног споразума (96.894 КМ). Планирање набавке за комби возило у вриједности од 97.500 КМ без ПДВ-а путем конкурентског захтјева за достављање понуда није у складу са чланом 14. став (4) и 87. став (2). Закона о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“ број 39/14).

Ревизијом је утврђено да је проведен поступак за набавку горива и закључен уговор у вриједности од 21.266 КМ, а двије набавке планиране конкурентским захтјевом нису проведене. За набавке планиране директним споразумом закључени су уговори у вриједности од 50.349 КМ без провођења поступака јавних набавки, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама којим је дефинисано да је

10 Извјештај о проведеној финансијској ревизији Јавне здравствене установе Дом здравља “Козма и Дамјан” Козарска Дубица за период 01.01-31.12.2019. године

уговорни орган дужан да додјељује уговоре о јавној набавци робе, услуга и радова примјењујући поступке дефинисане наведеним законом и подзаконским актима.

Приликом провођења јавне набавке погонског горива утврђене су неусклађености са Законом о јавним набавкама, јер:

- додатно обавјештење о набавци није објављено на порталу јавних набавки, што није у складу са чланом 35. и 88. ст. (1);
- тендерска документација не садржи информацију о гаранцији за озбиљност понуде и гаранцији за добро извршење посла, што није у складу са чланом 53. став (3) тачка л);
- одлука о избору најповољнијег понуђача не садржи податаке о јавном оглашавању и није објављена на веб страници уговорног органа, што није у складу са чланом 70. став (3) и (6);
- извјештај о проведеном поступку јавне набавке није достављен Агенцији за јавне набавке и нису објављени основни елементи уговора на веб страници Дома здравља, што није у складу са чланом 75. наведеног закона.

Препоручује се директору да обезбједи да се набавке роба, услуга и радова проводе у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Финансијским планом за 2019. годину који је усвојио Управни одбор 18.12.2018. године, планирани су укупни приходи у износу од 2.973.800 КМ, укупни расходи у износу од 2.983.300 КМ и губитак у износу од 9.500 КМ.

Укупне приходе чине пословни приходи 2.968.800 КМ и остали приходи 5.000 КМ. Планирани приходи односе се на приходе од Фонда по основу финансирања примарне здравствене заштите (2.390.400 КМ), партиципације (100.500 КМ), продаје услуга неосигураним лицима (11.900 КМ), продаје услуга по цјеновнику Фонда (353.000 КМ), дотација Општине (45.000 КМ), закупа објеката (12.000 КМ), остале комерцијалне приходе (40.000 КМ), приходе од донација (15.500 КМ), остале пословне приходе (500 КМ) и остале приходе (5.000 КМ).

Укупни расходи се односе на трошкове материјала (165.500 КМ), нематеријалне трошкове (132.800 КМ), трошкове бруто зарада и накнада зарада и осталих личних расхода (2.278.900 КМ), трошкове непроизводних услуга (72.000 КМ), трошкове амортизације (152.000 КМ), трошкове камата (22.700 КМ), трошкове енергије, горива, гријања (103.200 КМ) и остале трошкове (56.200 КМ).

Управни одбор је донио Програм рада који обухвата и Финансијски план за 2019. годину, како је дефинисано чланом 17. Закона о систему јавних служби и чланом 33. Статута Дома здравља и на исти је од Скупштине општине Козарска Дубица прибављена сагласност, како је дефинисано чланом 19. став 3. Закона о систему јавних служби и чланом 34. Статута Дома здравља.

Финансијски план по свом садржају суштински не представља финансијски план, већ план Биланса успјеха, јер су истим планиране обрачунске категорије расхода које не подразумевају одливе средстава.

6. Финансијски извјештаји

Дом здравља је припремио и презентовао финансијске извјештаје у обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени

гласник Републике Српске“, број: 63/16). За извршене корекције грешке из претходног периода, нису извршене корекције упоредних података презентованих у Билансу стања на дан 31.12.2019. године (претходна година) на начин како је дефинисано захтјевима MPC 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (објашњено под тачком 6.2.2.1. извјештаја).

6.1. Биланс успјеха

Извршење финансијског плана Дома здравља за 2019. годину исказано је у обрасцу Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату) и у истом су исказани укупни приходи од 2.996.410 КМ и виши су за 22.610 КМ у односу на планиране приходе. Укупни расходи су исказани у износу од 3.173.727 КМ и виши су за 190.427 КМ или 6% у односу на планиране расходе.

6.1.1. Приходи

Укупни приходи су исказани у износу од 2.996.410 КМ, а чине их пословни приходи (2.993.591 КМ), финансијски приходи (622 КМ) и остали приходи (2.197 КМ).

Пословне приходе чине приходи од продаје учинака и остали пословни приходи.

Приходи од продаје учинака исказани су у износу од 2.856.361 КМ, по основу пружених услуга здравствене заштите за примарни ниво здравствене заштите, које финансира Фонд здравственог осигурања путем дознака (1.998.516 КМ), пружених услуга за консултативно -специјалистичку здравствену заштиту коју финансира Фонд здравственог осигурања (194.716 КМ), превоза пацијената (54.000 КМ), услуга за личне и ино осигуранике (47.047 КМ), превоза пацијената – терцијарни ниво (8.422 КМ), пружених услуга и наплаћених средстава партиципације од корисника здравствене заштите (104.869 КМ), пружених услуга неосигураним лицима (10.298 КМ), пружених услуга лицима по ценовнику Фонда здравственог осигурања (384.513 КМ) и остали приходи (53.891 КМ).

Према одредбама члана 125. Закона о здравственој заштити и члана 6. до 18. Правилника о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2019. години („Службени гласник Републике Српске“, број: 112/18 и 87/19) и Правилника о садржају, обиму и начину остваривања права на здравствену заштиту („Службени гласник Републике Српске“, број: 102 /11, 117/11, 128/11, 101/12, 28/16, 83/16, 109/17, 115/17, 17/18, 53/18, 59/18, 112/18, 17/19 и 98/19), Дом здравља је 26.02.2019. године закључио са Фондом здравственог осигурања Уговор о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2019. години у коме је уговорио примарну здравствену заштиту (1.998.516 КМ), лијекове на рецепт (807.735 КМ) и накнаду за санитетски превоз (54.000 КМ). Осим наведеног уговора, Дом здравља је закључио и Уговор о пружању услуга консултативно-специјалистичке здравствене заштите из области педијатрије са анексима због измјене броја регистрованих лица (116.694 КМ) и Уговор о услугама из гинекологије (78.021 КМ).

Приходи од пружања услуга примарне здравствене заштите су признати на основу испостављених 12 фактура према Фонду у износу од 2.052.516 КМ (примарна 1.998.516 КМ и превоз санитетом 54.000 КМ), услуга ван Уговора (8.442 КМ) и признате реализације за личне и иноосигуранике (47.047 КМ), што укупно износи 2.108.005 КМ. Према обрачуна од стране Фонда здравственог осигурања уговорена средства су умањена за 74.957 КМ (због више издатих лијекова на рецепт 42.053 КМ

од уговореног износа и за услуге које су урадиле друге установе 32.904 КМ) и за казну по основу контроле Фонда (823 КМ), те коначно призната реализација износи 2.032.225 КМ. Укупно је дозначено 1.911.248 КМ. Салдо са 31.12.2018. године износио је 12.268 КМ. Обавеза Фонда према Дому здравља са 31.12.2019. године износила је 133.245 КМ (тачка 6.2.1.2. извјештаја).

Дом здравља није евидентирао негативне ефекте у укупном износу од 74.957 КМ (за извршене услуге од стране других установа 32.904 КМ и прекорачење потрошње лијекова 42.053 КМ) на начин да је вршио сторнирање прихода, него су негативни ефекти обрачуна евидентирани као расход периода.

Остали пословни приходи исказани су у износу од 137.230 КМ, а чине их приходи од закупнине (11.366 КМ), приходи од донација (36.159 КМ) и приходи из намјенских извора финансирања у износу од 89.705 КМ (од Општине 64.500 КМ и од Фонда за дјечију заштиту за рефундацију трудничког боловања 25.205 КМ).

Приходи од закупнине се односе на приходе по основу Уговора о закупу пословних простора у објектима породичне медицине са ЗУ Апотека „Experta Pharmacy“ Бијељина са уговореном мјесечном закупнином од 918 КМ на период од 15 година. Уговор о закупу на земљишту је закључен на неодређено вријеме 28.2.2019. године са „Глас српски-Трговина“ а.д. Бања Лука уз уговорену мјесечну закупнину од 50 КМ.

Приходи од донација се односе на приходе од донација опреме (26.994 КМ) и донација медицинског материјала (9.165 КМ) који су евидентирани у складу са МРС 20 - Рачуноводство државних давања и објелодањивања државних помоћи (параграф 17). Дом здравља није рачуноводственим политикама дефинисао начин признавања и вредновања државних давања и објелодањивања државних помоћи.

6.1.2. Расходи

Укупни расходи исказани су у износу од 3.173.727 КМ и чине их пословни расходи, финансијски расходи и остали расходи.

Пословни расходи исказани су у износу од 2.989.069 КМ, а односе се на трошкове материјала, зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, производних услуга, амортизације, нематеријалне трошкове и трошкове пореза и доприноса.

Трошкови материјала су исказани у износу од 260.322 КМ, а односе се на трошкове осталог материјала (165.428 КМ) и трошкове горива и енергије (94.894 КМ). Трошкови материјала за израду учинака у износу од 137.645 КМ (санитетски и завојни материјал 8.997 КМ, ампулирани и таблетирани лијекови 62.520 КМ, остали материјал за медицинску употребу 14.726 КМ, лабораторијски материјал 47.691 КМ и стоматолошки материјал 3.711 КМ) нису класификовани како је дефинисано чланом 39. став (3) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетник. Наведена грешка није утицала на укупно исказане трошкове материјала.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода су исказани у износу од 2.354.538 КМ, а односе се на трошкове бруто зарада и накнада зарада (2.009.975 КМ), бруто накнада члановима управног одбора (5.970 КМ), трошкове отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима о раду (11.259 КМ), трошкова запослених на службеном путу (1.164 КМ) и бруто осталих личних примања (326.170 КМ).

Трошкови бруто зарада и накнада зарада односе се на трошкове нето зарада (1.268.796 КМ), доприносе (663.301 КМ) и порез (77.878 КМ).

Трошкови отпремнина, награда и помоћи у складу са прописима о раду односе се на отпремнине за одлазак у пензију (6.408 КМ), јубиларне награде (2.151 КМ) и помоћ запосленима (2.700 КМ). На обрачунате јубиларне награде нису обрачунати порез на доходак и доприноси, што није у складу са Законом о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске“, број: 60/15, 5/16.66/18 и 105/19) и Законом о доприносима („Службени гласник Републике Српске“, број 114/17).

Трошкови бруто осталих личних примања односе се на остала лична примања по рјешењу у износу од 5.270 КМ (за 8. март и рођење дјетета), мртвозорства (2.158 КМ), исплата за Нову годину по одлуци (4.450 КМ), за превоз (199 КМ), по уговору о дјелу (306.651 КМ) и помоћи у случају смрти члана уже породице (7.442 КМ).

Бруто трошкови накнада по основу уговора о дјелу у износу од 407.768 КМ нису исправно класификовани, јер нису евидентирани у складу са чланом 43. став (1) и (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, а у износу од 8.297 КМ нису исказани у складу са МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја (параграф 27), јер се односе на трошкове накнада по основу уговора о дјелу за децембар 2018. године. Због наведеног су подцијењени остали нематеријални трошкови за износ од 407.768 КМ и губитак ранијих година изнад капитала за износ од 8.297 КМ, а прецијењени су трошкови бруто осталих личних расхода за износ од 306.651 КМ, трошкови пореза за износ од 34.072 КМ и трошкови доприноса за износ од 75.342 КМ.

Трошкови новчане помоћи запосленима и трошкови осталих личних примања најмање у износу од 12.712 КМ (исплате за осми март 4.200 КМ, накнада за рођење дјетета 1.070 КМ и помоћи запосленима у случају смрти члана уже породице 7.422 КМ) евидентирани су на готовинској основи, што није у складу са чланом 33. став (6) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Ревизијом обрачуна плата утврђене су неусклађености са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске и односе се на следеће:

- за радно мјесто благајника и административног радника фактуриста-складиштар Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста прописана је средња стручна спрема, а у уговорима о раду утврђени су коефицијенти који одговарају вишој школској спреми, што није у складу са чланом 15. наведеног закона,
- послове помоћника директора обавља запослени са којим је закључен уговор о раду на неодређено вријеме и распоређен је на послове доктора специјалисте породичне медицине у тиму породичне медицине са дефинисаном платом прије опорезивања на основу коефицијента који је већи од коефицијента прописаног за доктора медицине-специјалиста, а не одговара ни одредбама прописаним за помоћника директора (85% основне плате директора) и са руководиоцима појединих организационих јединица закључени су уговори о раду на неодређено вријеме у складу са стручном спремом, а затим донесена рјешења о именовању руководиоца и увећању плата за 10% по основу сложености обављања наведених послова на основу члана 16. Посебног колективног уговора за запослене у области здравства, што није у складу са чланом 11. став (2) наведеног закона.

Уговори о дјелу закључивани су за пружање услуга које су у оквиру дјелатности Дома здравља и за које су систематизована радна мјеста (педијатрија и општа медицина), што није у складу са чланом 205. Закона о раду.

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 50.406 КМ и односе се на трошкове транспортних услуга у износу од 15.235 КМ (највећим дијелом односе се на трошкове телефона 10.720 КМ, интернета 2.303 КМ и превоза 971 КМ), услуга одржавања у износу од 20.251 КМ (текуће одржавање медицинске опреме 1.782 КМ, возила 942 КМ и остале опреме 10.565 КМ и инвестиционо одржавање 6.962 КМ), рекламе и пропаганде (70 КМ) и осталих услуга у износу од 14.850 КМ (комуналних услуга у оквиру којих је и збрињавање медицинског отпада)

Трошкови амортизације су исказани у износу од 146.315 КМ и обрачунати су према процијењеном корисном вијеку употребе појединих група некретнина, постројења и опреме и примјене стопе за обрачун амортизације. Односе се највећим дијелом на обрачунату амортизацију опреме (82.904 КМ) и грађевинских објеката (63.411 КМ). Амортизација је обрачуната у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Дома здравља и интерном одлуком Управног одбора о измјени стопе амортизације електронских медицинских апарата.

Нематеријални трошкови су исказани у износу од 177.488 КМ, а односе се на трошкове непроизводних услуга у износу од 49.033 КМ (највећим дијелом односе се на разне видове лабораторијских услуга од стране других здравствених установа), репрезентације (3.664 КМ), премије осигурања (1.037 КМ), платног промета (2.730 КМ), пореза (36.912 КМ), доприноса (79.362 КМ) и остале нематеријалне трошкове (4.750 КМ).

Финансијски расходи су исказани у износу од 107.485 КМ, а односе се највећим дијелом на расходе камата по кредиту Сбербанк а.д. Бања Лука (13.557 КМ), по основу поврата дијела зајма од Фонда здравственог осигурања (11.803 КМ) и по рјешењу Министарства финансија Републике Српске о одгођеном плаћању пореског дуга (82.072 КМ).

Остали расходи су исказани у износу од 77.173 КМ, а односе се на расходе по обрачунском листу са Фондом здравственог осигурања, негативни ефекти обрачуна у износу од 75.967 КМ (за извршене услуге од стране других установа 32.904 КМ, прекорачење потрошње лијекова 42.052 КМ, рефундације 1.010 КМ и др.) и остале непоменуте расходе у износу од 1.206 КМ. Негативни ефекти обрачуна су објашњени под тачком 6.1.1. извјештаја.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **на јубиларне награде обрачунавају порез на доходак и доприноси у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима;**
- **брutto трошкови накнада по основу уговора о дјелу, које су накнаде ван радног односа, класификују на рачунима групе нематеријалних трошкова у складу са чланом 43. ставом (1) и (9) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;**
- **да се трошкови новчаних помоћи запосленима и осталих личних примања евидентирају на обрачунској основи у складу са чланом 33. став (6) наведеног правилника;**
- **трошкови материјала за израду учинака класификују у складу са чланом 39. став (3) наведеног правилника;**
- **коэффициенти за обрачун плата ускладе са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске;**
- **уговори о дјелу закључују у складу са чланом 205. Закона о раду.**

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2019. године исказани су укупни приходи у износу од 2.996.410 КМ, укупни расходи у износу од 3.173.727 КМ и губитак текућег периода у износу од 177.317 КМ. Због одступања наведених под тачком 6.1.2. извјештаја, губитак текућег периода је више исказан за 8.297 КМ, због погрешних евидентирања пословних промјена у вези расхода.

6.2. Биланс стања

У обрасцу Биланс стања (Извјештај о финансијском положају) Дома здравља на дан 31.12.2019. године исказана је уравнотежена вриједност активе и пасиве у износу од 4.583.730 КМ.

6.2.1. Актива

Укупна актива исказана је у износу од 8.006.105 КМ бруто вриједности, исправке вриједности од 3.422.375 КМ и нето вриједности од 4.583.730 КМ. Односи се на стална средства, текућа средства и губитак изнад висине капитала.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства Дома здравља су на дан 31.12.2019. године исказана у износу од 7.413.779 КМ бруто вриједности, 3.442.375 КМ исправке вриједности и 3.991.404 КМ нето вриједности, а чине је у цјелости некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине.

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине су исказане у износу од 7.413.779 КМ бруто вриједности, 3.442.375 КМ исправке вриједности и 3.991.404 КМ нето вриједности. Чине их земљиште (202.915 КМ), грађевински објекти (3.339.055 КМ), постројења и опрема (270.876 КМ), инвестиционе некретнине (135.700 КМ) и објекти у припреми (42.858 КМ). Повећање вриједности наведених позиција извршено је по основу набавке опреме и донација, а смањење по основу обрачунатих трошкова амортизације.

Грађевински објекти су исказани у износу од бруто вриједности 4.133.603 КМ, исправке вриједности 794.548 КМ и нето вриједности 3.339.055 КМ. Односе се на вриједност објеката Дома здравља и објеката амбуланти породичне медицине у Кнежици, Шеварлијама, Драксенићу и Међувођу.

Дом здравља је у току ревизије ангажовао овлаштеног вјештака грађевинско-архитектонске струке да изврши процјену објеката и земљишта. Процијењена је вриједност објеката у укупној вриједности од 3.301.152 КМ и земљишта у вриједности од 243.000 КМ, а евидентирање ефеката по извршеној процјени извршено је у току ревизије, тј. у 2020. години.

Постројења и опрема су исказани у износу од 2.898.703 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 2.627.827 КМ и нето вриједности 270.876 КМ. Није вршена процјена новог вијека трајања опреме, иако Дом здравља и даље користи опрему чија је књиговодствена вриједност нула.

Инвестиционе некретнине су исказане у износу од 135.700 КМ, а односе се на пословне просторе који су издати у закуп и по основу чега Дом здравља остварује приходе. Наведене некретнине рекласификоване су као инвестициона имовина у складу са параграфима 5., 16. и 57 (ц) МРС 40 - Инвестиционе некретнине, што је објелодањено у Напоменама. У току 2019. године извршена је процјена инвестиционих некретнина тј. дијелова објеката који се дају у закуп у објекту опште

породичне медицине (71.500 КМ), објекта амбуланти породичне медицине у Кнежици (46.500 КМ) и Међувођу (14.700 КМ). Уговор о закупу је потписан са ЗУ Апотека »Expera Pharmасу« Бијељина.

Објекти у припреми су исказани у износу од 42.858 КМ, а односе се на почетне радове на санацији објекта Дома здравља. На основу Одлуке о прихватању донаторских средстава Владе Републике Србије за реализацију капиталних пројеката у јединицама локалне самоуправе Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 48/19) за финансирање Пројекта „Реконструкција Дома здравља Козарска Дубица“ одобрен је износ од 150.000 ЕУР. Носилац пројекта Општина Козарска Дубица је 20.09.2019. године закључила Уговор са Конзорцијумом-„Шумил“ д.о.о. Козарска Дубица, КГХ „Пројектовање“ д.о.о. Градишка и „Дескинжињеринг“ д.о.о. Бања Лука, заступани по Шумил“ д.о.о. Козарска Дубица, у укупном износу од 291.827 КМ. Извођач радова је испоставио 1. привремену ситуацију у износу од 42.858 КМ. Министарство финансија Републике Српске врши плаћање фактура у складу са Споразумом закљученим између Министарства финансија Републике Српске и Општине Козарска Дубица о финансирању пројеката донаторским средствима у оквиру механизма сарадње по Споразуму о успостављању специјалних паралелних односа између Републике Србије и Републике Српске.

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства су исказана у износу од 230.312 КМ и чине их залихе материјала, дати аванси и краткорочна потраживања, пласмани и готовина.

Залихе материјала су исказане у износу од 49.778 КМ, а односе се на санитарски и завојни материјал (4.583 КМ), лијекове (19.480 КМ), остали медицински материјал (10.778 КМ), лабораторијски материјал (9.828 КМ), стоматолошки материјал (1.768 КМ), канцеларијски материјал (1.686 КМ) и остали материјал (1.655 КМ). Признавање и вредновање залиха материјала је вршено у складу са интерним рачуноводственим политикама по методи просјечне пондерисане цијене и чланом 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Дати аванси за залихе исказани су у износу од 13.141 КМ, а највећим дијелом се односе на аванс дат „ХПК“ хемијска прерада кукуруза а.д. Драксенић (12.500 КМ). Наведени аванс евидентиран је на основу Уговора о зајму новца закљученог 2.10.2018. године у износу од 25.000 КМ, којим је утврђен рок враћања мјесец дана од дана потписивања уговора са припадајућом каматом од 3,5% на годишњем нивоу, те уколико зајмопримац не врати у уговореном року обавезан је да плати зајмодавцу законску затезну камату. Дом здравља је дао позајмицу у новцу правном лицу, коју је евидентирао као аванс за залихе, а исто се формално правно не односи на надлежност домова здравља у Републици Српској, јер се ради о финансијским пласманима. У 2020. години Дом здравља је путем лицитације купио од наведеног добављача возило у вриједности од 5.850 КМ и угаљ у вриједности од 6.650 КМ, те закључио уговоре о билатералној компензацији на основу којих су затворене обавезе и потраживање по основу датог аванса.

Краткорочна потраживања, пласмани и готовина су исказана у износу од 167.393 КМ, а чине их краткорочна потраживања 154.370 КМ и готовина 13.023 КМ.

Краткорочна потраживања су исказана у износу од 154.370 КМ бруто и нето вриједности, а чине их потраживања од купаца у земљи 145.074 КМ, сумњива и спорна потраживања 4.888 КМ и друга краткорочна потраживања 4.408 КМ.

Потраживања од купаца у земљи су исказана у износу од 145.074 КМ, а односе се на потраживања од Фонда здравственог осигурања (133.245 КМ), од Општине (2.143 КМ) и од осталих купаца (9.686 КМ).

Потраживања од Фонда здравственог осигурања су призната и исказана у износу од 133.245 КМ по основу Уговора о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2019. години и по основу мјесечних фактура у висини 1/12 од уговореног износа и усаглашавања потраживања која су резултат обрачуна од стране Фонда здравственог осигурања. Фактурисана вриједност извршених услуга које Дом здравља пружа у оквиру примарног нивоа здравствене заштите представља изведену вриједност која проистиче из одредби наведеног уговора и усаглашавања (тачка 6.1.1. извјештаја). Рачуноводственим политикама Дома здравља нису дефинисане специфичности из финансијских и обрачунских односа са Фондом здравственог осигурања. Потраживања Дома здравља од Фонда здравственог осигурања су усаглашена ИОС-ом на дан 31.12.2019. године и потврђена независном конфирмацијом на захтјев ревизије.

Сумњива и спорна потраживања су исказана у износу од 4.888 КМ, а односе се на потраживања која су старија од годину дана од датума доспијећа. За наведена потраживања није извршена корекција у складу са чланом 60. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама Дома здравља и према захтјевима МРС 39 - Финансијски инструменти: признавање и одмјеравање (параграфи 58 и 63).

Готовина је исказана у износу од 13.023 КМ, а односи се на новчана средства у благајни (383 КМ) и на рачунима код пословних банака (12.640 КМ). Стање новчаних средстава потврђено је изводима банака и независним конфирмацијама.

6.2.1.3. Губитак изнад висине капитала

Губитак изнад висине капитала је исказан у износу од 362.014 КМ, а односи се на губитак ранијих година изнад капитала 226.584 КМ и губитак текуће године изнад капитала 135.430 КМ.

Пренос губитка текуће године изнад висине капитала није извршен у складу са чланом 21. став 3) и 27. став 3.) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, јер је губитак текуће године исказан директно на губитку изнад висине капитала умјесто на губитку до висине капитала у износу од 177.315 КМ. Губитак текуће године изнад висине капитала је смањен за износ од 41.887 КМ који се односи на ревалоризационе резерве по основу процјене објекта у току године. Такође, извршено је сторнирање ревалоризационих резерви, те су ревалоризационе резерве исказане мање за износ од 41.887 КМ, што је имало утицај на погрешно исказан губитак до висине капитала који је исказан мање за исти износ (тачка 6.2.2.1. извјештаја).

6.2.2. Пасива

Пасива је исказана у износу од 4.583.730 КМ, а чине је капитал, резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи и обавезе.

6.2.2.1. Капитал

Основни капитал је исказан у износу од 2.000 КМ и односи се на остали основни капитал. Исказана вриједност државног капитала је усаглашена са износом уписаним у судском регистру, али није правилно евидентирана сходно члану 22. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, те је државни капитал подцијењен за 2.000 КМ, а остали основни капитал прецијењен за исти износ.

Ревалоризационе резерве су исказане у износу од 305.273 КМ, а односе се на ревалоризације некретнина, постројења и опреме у ранијем периоду (2009. године). Ревалоризационе резерве нису исказане у складу са чланом 25. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике (тачка 6.2.1.3. извјештаја).

Губитак до висине капитала је исказан у износу од 307.273 КМ, а односи се на губитак ранијих година. Губитак до висине капитала је исказан мање за 41.887 КМ, што је образложено под тачком 6.2.1.3. извјештаја.

Према МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 41 и 42), грешке се могу појавити везано за признавање, одмјеравање, презентацију или објелодањивање елемената финансијских извјештаја. Дом здравља је у току 2019. године имао ефекте исправке грешака из претходних периода, јер није признао и објелоданио расходе по основу обрачунатих камата и припадајуће обавезе по основу Рјешења Министарства финансија Републике Српске о одгођеном плаћању пореског дуга од 05.05.2016. године. На основу поменутог рјешења у главној књизи Дома здравља извршено је евидентирање на начин, да је умањена обавеза за зараде и накнаде зарада за износ од 866.983 КМ и иста је исказана на позицији осталих дугорочних обавеза, а није евидентиран трошак по основу камата и припадајућа обавеза. На основу наведеног, Дом здравља није исказао тачно финансијске извјештаје претходне године, па је по том основу губитак ранијих година и припадајуће обавезе мање исказао у износу од 136.787 КМ.

За извршене корекције грешке није извршена преправка упоредних података за претходну годину презентованих у Билансу стања на дан 31.12.2019. године (претходна година) на начин како је дефинисано захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 42 а.) и исто није на адекватан начин објелодањено, што је наведено у тачки 6.6. извјештаја.

Препоручује се директору да обезбиједи да се:

- **државни капитал, губитак изнад висине капитала, ревалоризационе резерве и губитак до висине капитала евидентирају у складу са чланом 21., 22., 25. и 27. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;**
- **преправка упоредних података приликом исправке материјално значајне грешке у финансијским извјештајима и објелодањивање врши у складу са захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке.**

6.2.2.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи

Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи исказани су у износу од 42.858 КМ, а у цјелости се односе на разграничене приходе и примљене донације. Наведена позиција је призната у складу са захтјевима МРС 20 – Рачуноводство државних давања и објелодањивање државне помоћи (параграфи 39. а. и б.), а исто је објелодањено у Напоменама.

6.2.2.3. Обавезе

Обавезе на дан 31.12.2019. године исказане су у износу од 4.540.872 КМ, а односе се на дугорочне и краткорочне обавезе.

Дугорочне обавезе су исказане у износу од 1.608.189 КМ, а односе се на дугорочне кредите у земљи (158.729 КМ) и остале дугорочне обавезе (1.449.460 КМ).

Обавезе по дугорочним кредитима односе се на обавезе по уговору о дугорочном кредиту са Сбер банком а.д. Бања Лука. Кредит је одобрен 31.12.2018. године у износу од 250.000 КМ са роком отплате од 60 мјесеци.

Остале дугорочне обавезе односе се на дугорочне обавезе по основу задуживања Дома здравља код Фонда у износу од 379.302 КМ, обавезе по основу Споразума са Фондом здравственог осигурања у износу од 680.072 КМ и дугорочне обавезе по основу Рјешења које је донијело Министарство финансија Републике Српске о одгођеном плаћању пореског дуга у износу од 390.086 КМ (тачка 6.2.2.1. извјештаја).

Дом здравља је у ранијем периоду закључио Уговор о зајму, којим је Фонд здравственог осигурања (зајмодавац) дозначио средства у виду зајма Дому здравља (зајмопримац), а на основу Анекса II уговора о зајму регулисан је међусобни однос позајмљених средстава у износу од 304.305 КМ, са роком отплате од 10 година са укљученим грејс периодом од 12 мјесеци, а преостали износ од 121.148 КМ ће бити измирен под условима под којима зајмодавац буде измиривао остатак дуга према Влади Републике Српске. На дан билансирања стање укупног дуга према Фонду здравственог осигурања у износу од 379.302 КМ је класификовано као дугорочне обавезе, а 29.514 КМ као дио дугорочних финансијских обавеза који за плаћање доспијева у периоду од годину дана.

Анексом Споразума о измирењу дуга са Фондом здравственог осигурања од 16.07.2019. године уговорне стране констатују да стање дуга износи 759.304 КМ, а отплата се пролонгира до 01.01.2020. године, те да ће након тога Дом здравља наставити уредно измиривати обавезе по наведеном споразуму. Дом здравља се обратио 23.12.2019. године захтјевом Фонду здравственог осигурања за пролонгирање отплате дуга до 01.01.2021. године, што није прихваћено.

Краткорочне обавезе исказане су у износу од 2.932.683 КМ, а односе се на краткорочне финансијске обавезе, обавезе из пословања, обавезе за зараде и накнаде зарада, друге обавезе и обавезе за остале порезе и доприносе и друге дажбине.

Краткорочне финансијске обавезе исказане су у износу од 754.956 КМ, а односе се на дио дугорочних обавеза који за плаћање доспијева у периоду до годину дана и то: обавезе по дугорочном кредиту Сбер банке а.д. Бања Лука (46.976 КМ), обавезе по основу споразума са Фондом здравственог осигурања (79.232 КМ), по основу позајмице са Фондом здравственог осигурања (29.514 КМ), обавезе по репрограму (462.447 КМ) и камате на репрограмиране обавезе (136.787 КМ).

Обавезе из пословања исказане су у износу од 71.067 KM, а односе се највећим дијелом на обавезе према добављачима за набавку роба и услуга.

Обавезе за зараде и накнаде зарада исказане су у износу од 1.653.303 KM, а односе се на обавезе за нето зараде и накнаде зарада (117.087 KM), порез на зараде и накнаде зарада (195.085 KM) доприносе на зараде и накнаде зарада (1.340.233 KM), порез (178 KM) и допринос на остала лична примања (720 KM). Односе се на обавезе за нето зараде и накнаде зарада за децембар и порезе и доприносе за новембар и децембар 2019. године у износу од 251.723 KM и обавезе из ранијег периода (од 01.11.2014. године до 31.12.2016. године) у износу од 1.401.580 KM које нису репрограмирани (за порезе 180.519 KM и доприносе 1.221.061 KM).

Друге обавезе исказане су у износу од 97.612 KM, а односе се на обавезе према запосленим за отпремнине и мртвозорства (8.566 KM), обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима (6.974 KM) и обавезе за камате на репрограмирани дуг (82.072 KM).

Обавезе за остале порезе и доприносе и друге дажбине исказане су у износу од 355.745 KM, а односе се на обавезе за порезе и доприносе и друге дажбине у износу од 10.223 KM (из 2019. године 723 KM, а из ранијих година 9.500 KM) и обавезе за порезе и доприносе на накнаде по уговору о дјелу у износу од 345.522 KM (порез на доходак 116.218 KM, доприносе за пензијско-инвалидско осигурање 228.926 KM и доприносе на накнаде за Управни одбор 378 KM), које се односе на обавезе по уговору о дјелу из 2019. године 105.045 KM и из ранијих година 240.468 KM.

У периоду од 01.01. до 29.02.2020. године плаћене су краткорочне обавезе у износу од 324.469 KM (обавезе за лична примања 263.380 KM, обавезе из пословања 35.342 KM, обавезе по основу позајмице и споразума са Фондом 18.077 KM и обавезе по кредиту 7.670 KM).

6.2.3. Ванбилансна евиденција

У Извјештају о финансијском положају за 2019. годину није исказана ванбилансна актива и пасива. Ванбилансна актива и пасива на дан 31.12.2019. године нису исказане за вриједност датих мјеница и бјанко налога, што није у складу са члановима 62. и 63. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

Дом здравља није евидентирао хартије од вриједности (мјенице и 12 бјанко налога) дате као гаранција измирења обавеза по кредиту Сбер банке а.д. Бања Лука (205.705 KM). Није успостављена помоћна евиденција хартија од вриједности и дате мјенице нису биле предмет пописа.

Препоручује се директору да обезбиједи да се ванбилансна актива и пасива евидентирају у складу са чланом 62. и 63. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу токова готовине (Извјештај о токовима готовине) исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 3.136.750 KM и одливи готовине из пословних активности у износу од 3.136.860 KM, што је имало за резултат негативан новчани ток из пословних активности у износу од 110 KM. Нису исказани токови готовине из активности инвестирања. Дом здравља је исказао негативан новчани ток из активности финансирања у износу од 60.931 KM (приливи готовине из активности

финансирања нису исказани, а одливи су исказани у износу од 60.931 KM). Готовина на почетку периода исказана је у износу од 74.065 KM и нето одлив готовине у износу од 61.041 KM, дају салдо готовине на крају обрачунског периода у износу од 13.023 KM, што одговара готовини исказаној у Билансу стања на дан 31.12.2019. године.

Приликом сачињавања рекапитулације прилива и одлива, који се сачињавају на основу извода банке и дневника благајне, у прилив и у одлив техничком грешком укључен је полог пазара у износу од 502.659 KM, што не представља новчани ток. Одливи по основу плаћања набављене опреме у износу од 6.030 KM нису исказани у оквиру одлива готовине по основу инвестиционих активности како је дефинисано чланом 14. став (4) Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, већ су исказани у оквиру одлива готовине из пословних активности.

У Напоменама уз финансијске извјештаје за 2019. годину, образложења уз извјештај о токовима готовине нису приказана на систематичан начин (додатне информације нису повезане са ставкама исказаним у извјештају) што није у складу са MPC 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграф 113.

Препоручује се директору да обезбиједи да се Биланс токова готовине сачињава у складу са чланом 8. до 19. Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

Дом здравља је у складу са захтјевима MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја, објелоданио у Напоменама уз финансијске извјештаје да ће наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања и поред показатеља у финансијским извјештајима о неизмиреним обавезама из ранијих година и текуће године, као и оствареном губитку ранијих година и текуће године. У Напоменама је наведено да је управа Дома здравља процијенила да ће установа наставити пословати у временски неограниченом периоду, јер је чињеница да је пословање Дома здравља од јавног, општег интереса за локалну заједницу, па исто може представљати реалну претпоставку сталности пословања.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

На основу писане информације за потребе ревизије на дан 31.12.2019. године, против Дома здравља се нису водили судски спорови, нити има покренутих судских спорова у којима се Дом здравља појављује као тужилац.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за 2019. годину сачињене су Напомене за период 01.01-31.12.2019. године, које пружају информације о Дому здравља и примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, али исте не задовољавају захтјеве MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја и осталих Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања, јер нису објелодањене информације:

- према захтјевима MPC 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 17.б.) које се односе на примијењене рачуноводствене политике и рачуноводствену основу, на начин који обезбјеђује релевантне, поуздане и разумљиве информације;

- према захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 73. а, б, ц, д и 79. б.) које се односе на основе за мјерење, коришћене за одређивање бруто књиговодствене вриједности, коришћене методе амортизације, усклађивање књиговодствене вриједности на почетку и на крају периода које показују сва повећања и смањења, као и структуру сталних средстава која се и даље користе, али им је књиговодствена вриједност нула;
- о доспијећу обавеза по дугорочном зајму у складу са захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 61);
- о токовима готовине на систематичан начин према захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 113);
- о исправци материјално значајне грешке у складу са захтјевима МРС 8 - Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке (параграф 42.а. и 49. а. и б.).

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у складу са захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Ревизијски тим

Мира Савић, с.р.

Нада Трнинић, с.р.